

Nr 154

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående flygförbindelserna i de nordligaste delarna av Skandinavien och Finland m. m.

(4:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundström* (I: 111) och den andra inom andra kammaren av fru *Sandström* (II: 286), har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om att en undersökning kommer till stånd beträffande på vad sätt regeringen kan medverka till att en sammanknytning sker mellan de nordiska ländernas flygförbindelser i de nordliga delarna av Skandinavien och Finland samt att möjligheterna för lämpliga militära flygfälts öppnande för civilt bruk undersökes.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden torde få hänvisas till motionen I: 111.

Över motionerna ha yttranden inhämtats från luftfartsstyrelsen, länsstyrelsen i Norrbottens län, 1953 års trafikutredning och SAS (Scandinavian Airlines System).

Luftfartsstyrelsen erinrar om att Nordiska rådet vid sin sjätte session i Oslo år 1958 rekommenderat regeringarna i Finland, Norge och Sverige att undersöka förutsättningarna och möjligheterna för en ytterligare utveckling av luftfartsförbindelserna i norr. Genom beslut den 20 februari 1959 har Kungl. Maj:t uppdragit åt styrelsen att i samarbete med motsvarande finska och norska myndigheter verkställa den begärda utredningen samt att till kommunikationsdepartementet senast den 1 september 1959 inkomma med redogörelse för vad då i ärendet förekommit. Styrelsen anför vidare följande.

Det av Kungl. Maj:t sålunda givna uppdraget omfattar i huvudsak den undersökning, som föreslås i förenämnda motioner. I motionerna föreslås ävenledes att möjligheterna för lämpliga militära flygfälts öppnande för civilt bruk i detta sammanhang undersökas. Luftfartsstyrelsen vill härtill framhålla, att även detta spørsmål kommer att beaktas i samband med det styrelsen sålunda givna uppdraget. Helt allmänt må dock nämnas, att flygvapnet i princip intagit en mycket positiv ställning till uppkomna spørsmål om utnyttjande av militära flygplatser för civil trafik. Något behov härav har emellertid hittills icke anmälts i Västerbotten.

På grund av det anförda anser styrelsen någon ytterligare åtgärd från statsmakternas sida för utredning av flygförbindelserna i norr icke vara erforderlig.

Länsstyrelsen i Norrbottens län, som i ärendet inhämtat yttranden från bl. a. Norrbottens läns landsting samt Norrbottens och Västerbottens läns handelskammare, har anfört följande.

De nordligaste delarna av Skandinavien och Finland har på grund av sitt geografiska läge och sin storslagna natur blivit ett mycket eftertraktat turistmål. Den interkontinentala flygtrafiken har ökat kraftigt på senare år och den pågående omläggningen till jetplan torde ytterligare befrämja denna utveckling. En stor del av de turister, som årligen flygledes kommer till Skandinavien, torde ha intresse och möjlighet att utsträcka sin resa över de nordligaste trakterna, om reguljära flyglinjer trafikeras området. Man kan därför förmoda att en flyglinje över den s. k. Nordkalotten i varje fall skulle bliva ekonomiskt bärande under turistsäsongen.

Såsom i motionen framhållits finnes emellertid ett latent behov av bättre förbindelser även för befolkningen i dessa trakter. Flyget skulle därtill fylla ett behov av snabbare postbefordran och givetvis skulle affärlivet vara mycket betjänt av att de befintliga flyglinjerna i de berörda länderna knötes samman.

Länsstyrelsen framhåller slutligen att det skulle vara av stort intresse att få till stånd en undersökning av trafikunderlaget för de tänkta flygförbindelserna samt tillstyrker i anslutning härtill bifall till motionerna.

Även *landstingets förvaltningsutskott* samt *Norrbottens och Västerbottens läns handelskammare* tillstyrker — under framhållande av frågans stora betydelse — bifall till motionerna.

1953 års trafikutredning erinrar i likhet med luftfartsstyrelsen om att Kungl. Maj:t genom beslut den 20 februari 1959 uppdragit åt nämnda styrelse att i samarbete med motsvarande finska och norska myndigheter verkställa den utredning som Nordiska rådet vid sin sjätte session i Oslo år 1958 rekommenderat med avseende å förutsättningarna och möjligheterna för en ytterligare utveckling av luftfartsförbindelserna i norr. Vid angivna förhållande och då trafikutredningens uppdrag närmast avser det inrikes trafikväsendet, säger sig utredningen icke finna anledning att i nu berörda fråga göra något särskilt uttalande.

Scandinavian Airlines System slutligen har anfört följande.

SAS anser att dess huvuduppgift vad beträffar trafiken i norra Skandinavien måste vara att ombesörja trafik i nord-sydlig riktning. Trafikunderlaget för en flyglinje i ost-västlig riktning är, med undantag för en kort sommarsäsong, mycket begränsat, varför en sådan flyglinje har mycket svårt att bära sig utan statlig eller kommunal subventionering.

För att tillgodose behovet under sommarsäsongen av förbindelse mellan Nord-Sverige och Nord-Norge föreligger för närvarande planer på att försöksvis förlänga nuvarande Kiruna-linjen till Bardufoss, men på grund av att flera större hotell och turiststationer ligger utefter järnvägslinjen Kiruna—Narvik, kommer under alla omständigheter en del av turistklien-

telet att begagna denna förbindelse, vilket även under denna period medför en avtappning av trafikunderlaget.

Av operationella skäl är det osannolikt att någon förbindelse till Kemi blir aktuell, men i samband med Umeåfältets färdigställande föreligger planer på en flyglinje Umeå—Vasa, där trafikunderlaget beräknas kunna bära en linje på årsbasis.

Utskottet. Såsom av den lämnade redogörelsen framgår har Nordiska rådet vid sin sjätte session i Oslo år 1958 rekommenderat regeringarna i Finland, Norge och Sverige att undersöka förutsättningarna och möjligheterna för en ytterligare utveckling av luftfartsförbindelserna i norr. Genom beslut den 20 februari 1959 har Kungl. Maj:t i anledning härav uppdragit åt luftfartsstyrelsen att i samarbete med motsvarande finska och norska myndigheter verkställa den begärda utredningen. Sedan de finska och norska luftfartsmyndigheterna fått motsvarande uppdrag av resp. regeringar har de tre myndigheterna tillsatt en kommitté, den s. k. Nordkalottkommittén, bestående av luftfartsdirektörerna och trafikdirektörerna i de tre länderna. Kommittén har den 31 augusti 1959 framlagt den begärda utredningen.

Motionärernas önskemål synes därmed i allt väsentligt tillgodosedda. Med hänsyn härtill och under beaktande jämväl av vad remissmyndigheterna i övrigt anfört finner utskottet någon ytterligare åtgärd i frågan från riksdagen sida ej f. n. påkallad.

Utskottet hemställer följaktligen,

att motionerna I: 111 och II: 286 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 17 november 1959

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Boman, Einar Persson, fröken Andersson, herrar Thun, Pålsson, Axel Johannes Andersson, fru Wallentheim, herrar Söderberg, Mårtensson, Mossberger, Herbert Larsson, Edström och Thorsten Larsson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Petterson i Degerfors, Malmborg, Thapper, Rubbestad, Jansson i Kalix, Staxäng, Persson i Växjö, Gustafsson i Stockholm, Nilsson i Göingegården, fröken Elmén, fröken Olsson, herrar Wedén och Gustafsson i Kårby.